

INHOUD

-Agenda	1
-Zeetrekverslag	2
-Excursie de Slufter	6
-Olieslachtoffers november/december 1985	7
-Verslag van het weidebroedvogelseizoen 1985	9
-Bericht van de penningmeester	15
-De Zwarte Specht en zijn roep	16
-Trektelverslag Kampeersnol najaar 1985	17
-Waarnemingen nr. 25	23

AGENDA

Zaterdag 8 maart: Excursie Waalenburg. Vertrek om 9.30 uur vanaf de Reiger-Westerboersweg.

Vrijdag 21 maart: Lezing van Gor Smit over steltloperonderzoek in Mauretanië. Aanvang 20.00 in 'd Oude ULO.

Woensdag 30 april en maandag 5 mei: Zangvogelexcursie in de Dennen. Vertrek om 6.00 vanaf de Catharinahoeve.

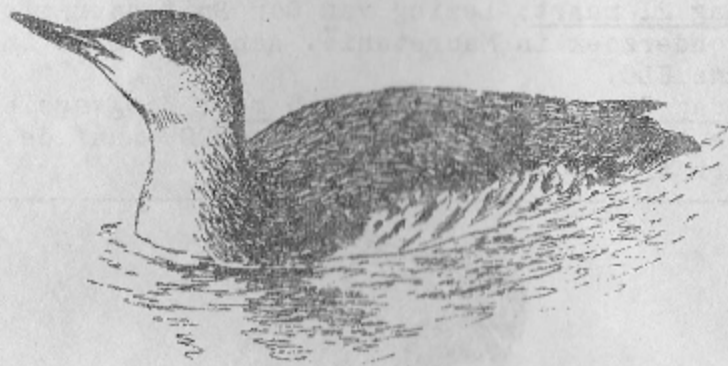


de skor

ZEETREKVERSLAG DECEMBER-JANUARI

De eerste twee wintermaanden hebben we alweer gehad, alleen februari nog en dan begint de voorjaarsstrek alweer. Tot nu toe dus nog geen strenge of langdurige vorstperiodes, maar echt zo'n kwakkelwinter met veel wind, en dat blijkt ook wel enigszins uit de resultaten van de zeetrekellingen. Tijdens de 43 uur die Richard Witte en ondergetekende aan de kust verbleven, werden geen vorstrushes opgemerkt. Welke andere leuke trekbewegingen zich boven de Noordzee afspeelden tussen 1 december en 28 januari is hieronder te lezen.

Duikers.



In december traden twee sterke trekgolven van 'duikers' op. De eerste en meest omvangrijke werd genoteerd op 10-12: 658 Z, 27 N en 6 tp in 2 uur (wv. 48 Roodkeelduikers). De tweede golf hield twee dagen aan, op 15 en 16 december met achtereenvolgens: 409 Z, 9 N en 7 tp in 2 uur (173 Roodkeelduikers) en 158 Z in 1 uur (wv 129 Roodkelen). Een derde, iets minder uitgesproken trek golf in deze maand was zichtbaar op de 23e: 135 Z, 16 N en 5 tp in een uur.

(108 Roodkeelduikers). In januari lagen de aantallen lager, maar toch konden soms vele tientallen duikers worden waargenomen op één dag (de meeste op 15-1: 86 Z en 18 N in 2 uur). Ook deze waarnemingsperiode werd geen enkele Parelduiker gedetermineerd.

Futen.

Begin december hielden zich de meeste Futen op voor het Texelse strand. (1-12: 125 tp.) Nadien werden nog slechts af en toe enkele tientallen Futen in één keer geregistreerd, de beste dagen waren 23-12: 79 Z in 1½ uur en 11-1: 71 Z in 2 uur. De Roodhalsfuut werd weer tamelijk regelmatig waargenomen, in december in totaal 21 exx, waarvan de waarneming van 1-12 met 12 tp het meest opviel. In januari werden 14 exemplaren gezien, het hoogste aantal bedroeg nu 3 (7-1).

"Kleine Fuut": 22-12: 1 Z en 26-12: 1 tp.

Kuifduiker: 10-12: 1 Z, 15-12: 1 Z en 7-1: 1 tp.

Stormvogels en Genten.

De Noordse Stormvogel werd in december slechts éénmaal gezien (10-12: 1 Z), in januari werd de soort 20 keer waargenomen, het merendeel hiervan op de 4e: 3 Z en 14 N in 3 uur.

Grauwe Pijlstormvogel: 12-1: 1 Z (de tweede januari-waarneming in de zeetrekhistorie).

Jan van Genten werden in december 12 keer gezien (de meeste op 14-12: 3 ad.Z), in januari volgden nog 8 exx (op 12-1: 4 ad.Z), alle vogels op één na waren adult.

Ganzen en eendachtigen.

Rietgans: 31-12: 7 Z.

Kolgan: 1-12: 47 Z, 3 N.

Drie keer werd een wat groter groepje Rotganzen gezien en wel 16-12: 31 N, 4-1: 22 Z en 6-1: 36 Z.

Slechts één flinke groep Bergeenden passeerde de telpost: 10-12: 24 N.

Smient: twee waarnemingen waren vermeldenswaard: 1-1: 13 Z en 7-1: 58 Z.

Pijlstaart: 23-12: 5 Z en 20-1: 8 Z.

Toppereend: 1-12: 10 Z, 16-12: 18 Z en 27-12: 4 Z.

Van de Eider trokken op twee dagen opvallende aantallen langs, beide dagen vielen in januari: 3-1: 371 Z (217 ♂ en 154 ♀), 77 N (45 ♂, 32 ♀) in 2 uur, 15-1: 1199 Z (750 ♂ en 449 ♀), 21 N (13 ♂, 8 ♀), en 34 tp (22 ♂, 12 ♀). Bij de tweede dag kan nog opgemerkt worden dat deze verplaatsing optrad na een zware storm de dag ervoor en dat meer dan 95% van de ♂♂ adult was. Vaak zijn de op de Noordzee verblijvende Eiders onvolwassen vogels. Buiten deze dagen werden overigens regelmatig tientallen Eiders waargenomen. Ook van de Zwarte Zeeëend werden op sommige dagen (vooral in januari) vrij grote aantallen waargenomen, de beste dagen waren: 4-1: 821 Z in 2 uur, 7-1: 1927 Z in 1½ uur en 13-1: 676 Z in 1 uur. Regelmatig werd ook de Grote zeeëend opgemerkt, tot grote aantallen kwam het bij deze soort niet. De twee dagen met de meeste vogels waren: 10-12: 32 Z, 13 N in 2 uur en 15-1: 30 Z in 2 uur.



IJseend: 1-12: 1 ♀ tp, 16-12: 1 ♀ N, 23-12: 1 ♀ Z en 27-1: 5 ♂♂ Z.

Van de Brilduikers werden 20 exemplaren geteld, met hooguit 3 exx. in één uur.

Middelste Zaagbekken trokken ook niet langs in opmerkelijke aantallen, maar waren wel regelmatig te zien, vooral in december. De meeste exemplaren vlogen langs op 15-12: 14 Z en 26-12: 9 Z.

Over de steltlopers kunnen we ditmaal zeer kort zijn. Alleen de Drieteenstrandloper werd regelmatig in soms flinke aantallen gezien; de beste dagen waren 10-12: 41 tp en 22-1: 137 tp.

Jagers en Meeuwen.

De Middelste Jagers die nog gezien werden vormden ongetwijfeld nog een staartje van de in de vorige Skor gemelde november-invasie: 14-12: 1 onv. Z, 15-12: 2 onv. N, 23-12: 1 onv. N en 25-12: 1 onv. N en uit januari: 14-1: 1 onv. N.

Kleine Jager: 10-12: 1 Z.

In totaal 39 Dwergmeeuwen (op 2 le jaars na alle adult) passeerden in december en januari het Westerslag, de meeste exemplaren werden gezien op 14-12: 16 Z (in één groep) en 4-1: 5 Z, 1 tp in 2 uur.

Grote Burgemeester: 29-12: 1 le jaars N en 13-1:

1 le jaars eerst tp, later Z.

In praktisch alle teluren was de Grote Mantelmeeuw in wisselende aantallen aanwezig. Met aanlandige wind werden de meeste exemplaren geteld, zoals o.m. op 14-12: 85 Z in 1½ uur, 25-12: 69 Z in 2 uur en 6-1: 122 tp. De Drieteenmeeuw was eveneens een regelmatige passant, maar van deze soort werden geen grote aantallen genoteerd. De beste dagen waren nu: 14-12: 58 Z in 1½ uur, 25-12: 63 Z in 2 uur en 13-1: 45 Z in 1 uur.

Alkachtigen.

Na de recordaantallen van november deed zich in december opnieuw een omvangrijke verplaatsing van 'Alk/Zeekoeten' voor, ditmaal één in zuidwaartse richting en samenvallend met de sterke duikertrek. Die dag was 10 december: 669 Z en 11 N in 2 uur (hieronder 17 zeekoeten). Ook werden toen 3 Kleine Alken waargenomen. Dergelijke aantallen werden nadien niet meer gehaald. Toch werden met grote frequentie Alk/Zeekoeten opgemerkt, de meeste exx. op 15-12: 54 Z, 2 N en 1 tp in 2 uur (wv 8 Zeekoeten) en 25-12: 28 Z en 2 N in 2 uur. In totaal werden er 94 Zeekoeten herkend (bv 2-12: 11 Z, 5 tp en 27-1: 2 Z, 1 N, 4 tp) tegen slechts 2 Alken (11-1: 1 Z en 27-1: 1 Z).

Zeezoogdieren.

Normaal valt er van deze groep beesten maar weinig te genieten. Ditmaal echter werden er behalve 4 Gewone Zeehonden (2 in dec. en 2 in januari) en 1 Grijze Zeehond (4-1: 1 tp) ook nog twee ongedetermineerde dolfijnen gezien (op 24-12, dezelfde dag waarop de Witflankdolfijn op Texel aanspoelde, dus misschien.. en op 11-1: 1 ex.N (met vrij hoge rugvin, dus geen Bruinvis) en bovendien op 28 januari nog een Bruinvis.

Frits Jan Maas.

EXCURSIE DE SLUFTER

Op zaterdag 28 december stonden we met z'n zeventien (!) klaar om de Slufter in te trekken. Iedereen had langs de Oorsprongweg al honderden Rotganzen gezien en was vol goede moed aan een vruchtbare vogelmiddag begonnen. Zoals we de laatste jaren gewend waren, was het weer een uitgelezen dag: ong. 0°C, geen wind, veel zon, kortom: het kon al niet meer stuk! Maar goed, we gingen de Zanddijk over om de gebruikelijke Strandleeuweriken en Sneeuwgorzen te aanschouwen. Het noodlot wilde echter dat geen van beide soorten te zien was. Wel een Buijzerd, die zich van dichtbij liet bekijken. Onze teleurstelling over de Sneeuwgorzen wegslikkend togen we de Slufter in. In de verte was een Velduil te zien en bij de plas-sen zagen we: Wintertaling, Bergeend, Pijlstaart, Bontjes en vrij veel Tureluurs, plus 5 Kluten. In het hoge gras werden 'kleine vogeltjes' gesignaleerd, die door onze kenner ongezien als 'waarschijnlijk Fratertjes' werden bestempeld, maar die na een flinke klopjacht (arme beestjes, red!) toch graspiepers bleken te zijn. Daarna waren we zo dicht bij het strand dat we de duinen maar even overstaken. Zo konden we achter een vissersboot massa's meeuwen, waaronder Drieteenmeeuwen ontdekken. Net achter de branding zaten 8 Futen. Na een kleine strandwandeling gingen we bij de Sluftergeul weer naar binnen en zagen we van niet al te grote afstand een Blauwe Kiek en een Velduil.

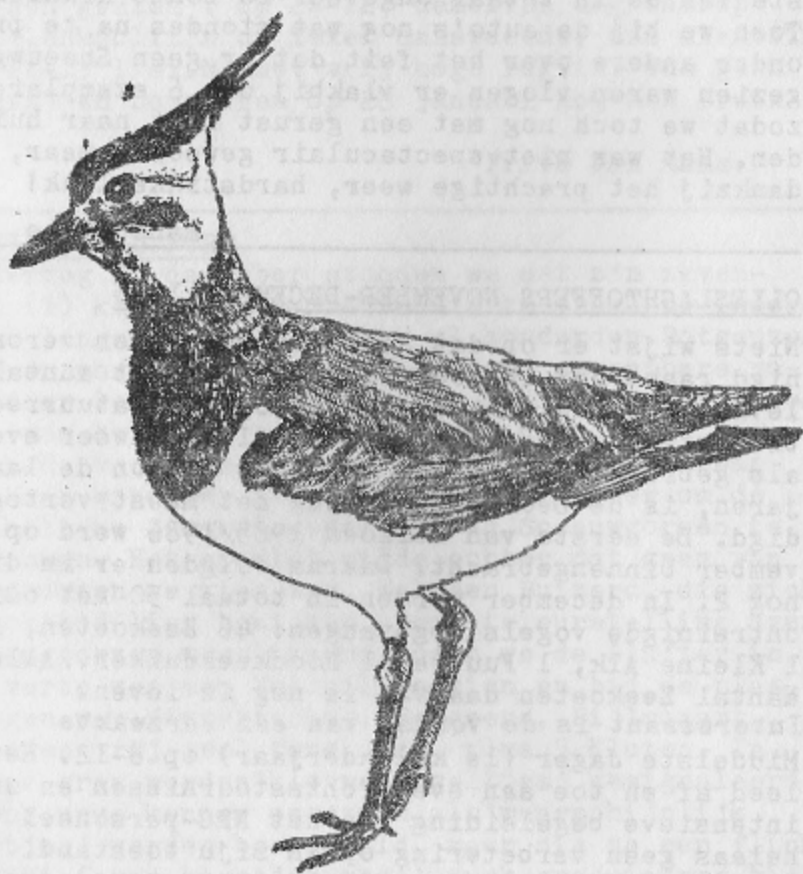
Ook konden we allemaal van vlakbij een steeds duiken Dodaars bekijken. Er waren een paar Brilduikers en Wtersnippen, en vlakbij de Zanddijk zagen we vrijwel tegelijk 3 Velduilen en 4 Blauwe Kieken, en de laatste van de in totaal ongeveer 20 Bonte Kraaien. Toen we bij de auto's nog wat stonden na te praten, onder andere over het feit dat er geen Sneeuwgorzen gezien waren vlogen er vlakbij ons 6 exemplaren op, zodat we toch nog met een gerust hart naar huis konden. Het was niet spectaculair geweest, maar, mede dankzij het prachtige weer, hardstikke leuk!

Hans Witte

OLIESLACHTOFFERS NOVEMBER-DECEMBER 1985

Niets wijst er op dat de Noordzee minder verontreinigd raakt dan in voorgaande jaren. Het aantal (nog levende) olieslachtoffers dat op het Natuurrecreatiecentrum gebracht wordt, is althans weer even groot als gebruikelijk. Zoals eveneens gewoon de laatste jaren, is de Zeekoet verreweg het meest vertegenwoordigd. De eerste van seizoen 1985/1986 werd op 23 november binnengebracht. Daarna volgden er in die maand nog 2. In december werden in totaal 50 met olie verontreinigde vogels opgevangen: 46 Zeekoeten, 1 Alk, 1 Kleine Alk, 1 Fuut en 1 Roodkeelduiker. Alleen een aantal Zeekoeten daarvan is nog in leven. Interessant is de vondst van een verzwakte Middelste Jager (1e kalenderjaar) op 8-12. Het dier leed af en toe aan evenwichtsstoornissen en ondanks intensieve begeleiding van het NRC-personeel trad helaas geen verbetering op in zijn toestand.

Adriaan Dijkse



VERSLAG VAN HET WEIDEBROEDVOGELSEIZOEN 1985

Inleiding:

Ook in 1985 is er weer druk gezocht naar de nesten van weidevogels. Bij de bedrijven waar we vorig jaar gezocht hebben, zijn we ook dit jaar weer geweest. Bovendien is er in Waalenburg op 'De Arend' en in het Hoornder Nieuwland bij de bedrijven van Bakker en Lap actief aan nestbescherming gedaan. Ook in het Noorden is er enkele malen op grasland naar nesten gezocht, zodat we dit jaar een flinke uitbreiding van ons werkgebied hadden.

Een paar keer is ons gevraagd om éénmalig nesten (meestal van Grutto's) te zoeken in grasland dat snel gemaaid moest worden, en zijn er nestbeschermers gegeven aan boeren die daar om vroegen.

De Wildbeheersenheden Texel introduceerde 9 stuks wildredders. Deze konden via een fonds besteld worden en zijn dit jaar dus ook op Texel gebruikt.

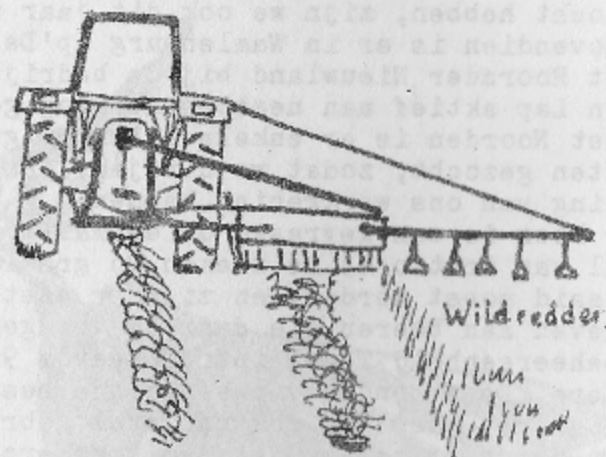
We kunnen dus vaststellen dat het beschermen van weidevogels op Texel goed aangeslagen is.

Hopelijk zal dat resulteren in een goede populatie van deze soorten.

Ervaringen:

Er is dit jaar alleen of in groepjes van 2 of 3 man gewerkt, die steeds dezelfde bedrijven bezochten. Deze methode is goed bevallen, omdat iedereen wist wat er gebeuren moest, en het contact met de boer zo beter verliep. Door het late voorjaar, met als gevolg late grondbewerkingen en laat maaien is het broedresultaat van de Kieviten erg goed geweest. Bovendien was de meimaand vrij droog, wat gunstig is voor jonge vogels. Voor Grutto's en Tureluurs lag dat wat anders. Het tijdstip van maaien lag ongeveer gelijk met die van het uitkomen van de eieren. Het was dus wel zinvol deze nesten goed te markeren, zodat er omheen gemaaid kon worden. Bij controle bleken de eieren soms de volgende dag al uitgekomen te zijn!

Hopelijk hebben plastic vlaggen die vogels naar een ander perceel gejaagd, want ook de risico's van hoerschudders zijn groot. De grote plastic zakken, aan stokken geknoopt, klapperen zo in de wind dat vogels met jongen wegtrekken. Broedende vogels worden er niet door verstoord.



De ervaringen met nestbeschermers waren dit jaar wat beter dan vorig jaar. Zelfs met pinken ging het goed. De dieren hadden er weinig belangstelling voor en de vogels (hoofdzakelijk Eksters) waren ook niet al te erg onder de indruk. De weidevogels gingen direct weer op het nest zitten.

Sommige boeren willen ze echter, door de slechte ervaringen, niet meer gebruiken. Dit moet toch wel op te lossen zijn! Een mogelijkheid die in andere streken van het land wel gebruikt wordt, is het insmeren van de nestbeschermers met koelmest.

Er zijn dit jaar geen nestbeschermers geplaatst boven nesten in gemaaid grasland. De reden hiervoor is, dat door de late maaidatum de meeste eieren al uit waren. Misschien is dit in een vroeg voorjaar wel nuttig.

Dit jaar zijn veel nesten in het bouwland tijdens het bewerken van het land verlegd.

De resultaten hiervan waren wisselend. Meestal geeft het geen enkel probleem, maar soms gaat de Kievit wel weer op het nest zitten, om het dan een dag later toch nog te verlaten. In de meeste gevallen beginnen ze even verderop dan weer opnieuw. De mate van broedsheid is hier erg bepalend.

Enkele resultaten:

Tienhoven: Het ging hier dit jaar niet zo goed. Veel nesten zijn leeggeroofd, vermoedelijk door Zwarte Kraaien. Dit gebeurde zowel bij gemarkeerde als bij niet-gemarkeerde nesten. Bij het bewerken van het land was het erg koud weer. De vogels waren niet broeds genoeg. Ze bleven te lang van hun nest weg, zodat predatoren een kans kregen. Slechts 4 Kieviten, 5 Scholleksters, ongeveer 3 Veldleeuweriken, ongeveer 3 Graspiepers, 1 Patrijs en vermoedelijk 1 Watersnip zijn tot een goed broedresultaat gekomen. Ongeveer 20 broedsels zijn verloren gegaan.

t Noorden: Een sterk verloop van Kieviten van grasland naar bouwland. Op het land van Kampstra (gras) werd maar 1 Kievit gevonden, terwijl hier in voorgaande jaren wel veel broedsels werden gevonden. Veel later zijn hier nog 3 Kieviten, 3 Grutto's en enkele tureluurs bijgekomen.

Zuidhaffel-De Hemmer: In dit afwisselend gras/bouwland gebied zijn enkele Gruttonesten in laag grasland gevonden. Er is getracht met behulp van plastic vlaggen Grutto's met jongen naar andere percelen te verjagen.

Waalenburg: Doordat nu ook op 'De Arend' aan nestbescherming werd gedaan, is nu het meeste land rond het natuurgebied 'veilig' weidevogelgebied. De jonge vogels kunnen een goed heenkomen zoeken bij maaiwerk en dergelijke.

Ook hier was een verloop te zien in het Kievitenbestand. Op het bouwland duidelijk meer, en op het grasland minder nesten. De oorzaak ligt vermoedelijk wel in het feit dat het bouwland, waar meestal maïs en pootaardappelen geteeld worden, erg laat bewerkt werd. Voor Kieviten ligt het er dan mooi bij.

Een slechte ervaring was, dat, nadat in een weekend percelen afgezocht waren, alle nesten uitgehaald waren. Het was duidelijk mensenwerk. Vrij onspoorlijk om even de stokjes na te lopen en zelfs eieren die al weken bebroed waren uit te halen! De vogels zijn wel weer opnieuw begonnen, maar kwamen in de problemen toen het bouwland bewerkt ging worden. Als ze niet uitgehaald waren hadden ze tegen die tijd al jongen gehad. Een erg triest gezicht was een zeer broedse Kievit, die op een ochtend, zonder kop, een halve meter van zijn nest lag. Dit zal vermoedelijk het werk van een kat geweest zijn.

Het aantal Kieviten en Tureluurs was ongeveer gelijk aan het vorige jaar, maar het aantal Grutto's lag hoger. Door de late maaidata van dit jaar kwamen de Kieviten niet in de problemen. De Grutto's en Tureluurs waren net uit, of bezig uit te komen.



Op 'De Arend' is een (verlaten?) Kievitsnest aangevuld door een Schollekster. Het nest is door deze vogel ook uitgebroed. Helaas is er van de Kieviten niets terecht gekomen. Een aantal nesten is hier zonder aanwijsbare redenen verlaten. Verder was het aantal Veldleeuweriken ong. 1 per 2 ha., Gele Kwikstaarten ong. 1 per 5 ha, Graspiepers ong. 1 per 4 ha.

Het gebruik van wildredders bij het maaien is weer een positieve ontwikkeling. Grutto's en Tureluurs hebben er zeker baat bij, omdat zij snel uit de voeten kunnen. Na het maaien troffen we echter nog wel enkele doodgemaakte jonge haasjes aan. Het gebruik van wildredders levert weinig problemen op en het aanpassen op verschillende types maaimachines is vrij eenvoudig.

Omgeving Den Hoorn: Ook hier is dit jaar aktief gewerkt. Hier zijn enkele boeren die zelf de nesten markeren en dus sparen. Op 't Nieuwland werden 10 Klutennesten gevonden. Verder 6 Kieviten, 3 Scholleksters en 2 Grutto's. Het aantal Scholleksters is later nog iets gestegen. Al met al toch wel een hoog aantal op dit intensief beweidde bedrijf. Er is ook rekening gehouden met maaien, tot de Kluten uit waren. Op het land van de familie Lap, tegen de Petten, viel het aantal nesten erg tegen. Alleen in het schapenland zaten enkele Kieviten, maar het was niet zinvol deze te markeren omdat het de schapen alleen maar nieuwsgierig maakt.

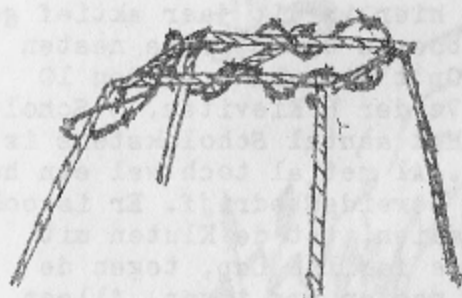
Omgeving De Waal: Bij het bewerken van het bouwland zijn hier de nesten op een aantal percelen gezocht en omgelegd tijdens de werkzaamheden. Het is hier rijk aan Kieviten (ong. 2 per ha.). Een Gruttonest lag hier op 2 meter afstand van een Kievitsnest. Het omleggen van de nesten ging vrij goed; toch waren er enkele Kieviten die het verlieten en opnieuw begonnen. De Grutto had er geen problemen mee.

Conclusie:

We hebben weer een vrij succesvol jaar achter de rug maar er zou nog meer gedaan kunnen worden als er een paar goede zoekers bij komen. Ook volgend jaar (1986 dus) hopen we, in samenwerking met de Landbouwvoorlichtingsdienst weer alle boeren goede voorlichting te kunnen bieden omtrent alles wat met vogelbescherming, en nestbescherming in het bijzonder, te maken heeft. Nestbeschermers hebben we nog flink in voorraad, we kunnen boeren die er om vragen voldoende materiaal bezorgen. Voor verdere vragen over de weidevogels en dit verslag kunt U terecht bij de Vogelwerkgroep, p/a Giel Witte

Noordwester 39
1791 HE DEN BURG
tel.02220-3895

Giel Witte



NEST BESCHERMER

BERICHT VAN DE PENNINGMEESTER.

Onze financiële situatie is nog steeds vrij riant, mede door het feit dat het ledental groeit. Een gedeelte van het geld heb ik dus maar op een spaarrekening gezet; dan krijgen we tenminste nog wat rente. Het is wel zo, dat de onkosten steeds hoger worden. Zo is de prijs van een Skor (stencilen, porto enz) opgelopen tot ongeveer een gulden, maar met een contributie van 15 gulden redden we het voorlopig nog wel. De betaling van de contributie is een heel andere kwestie. Dat loopt erg stroef. Zo had ik op 20 december nog niet de helft binnen en zelfs nu moet nog een tiental leden voor 1985 betalen. Om dit probleem op te lossen heb ik bij de bank acceptgirokaarten besteld, die iedereen in de volgende Skor aan zal treffen. Ik hoop dat het in de toekomst dan allemaal wat soepeler loopt en dat onze boekhoudster Jet aan het eind van het jaar de boeken af kan sluiten met de complete contributieverrekening. Dan volgt nu het financieel overzicht over 1985:

FINANCIËEL OVERZICHT PER 31-12-1985

Saldo per 1-1-1985	1046,50	Huur/Excursie	28,70
Contributies	650,00	Skor	325,20
Rente	20,82	Diversen	226,75
		Saldo bank	118,88
		Saldo kas	5,2
		Spaarrekening	1012,53
		1717,32	1717,32

Hans Witte

DE ZWARTE SPECHT EN ZIJN ROEP.

Na maanden kwam ik in september, op weg naar ons landtrektelpunt, weer eens in het zuidelijk deel van het Staatsbos. Prompt hoorde ik er een Zwarte Specht roepen. Ook op 5 oktober hoorde ik het dier. Eiegenlijk merkwaardig vond ik het dat niemand anders de specht zag of hoorde (op een engelse ornithologe na!); ik kreeg althans geen meldingen binnemen.

Na half november ben ik niet meer in dat deel van het bos geweest tot de 11e januari. En weer hoorde ik langs de Randweg een Zwarte Specht. Even later zag ik het (heel schuwe) dier ook. Het was een wijfje. Het zou best kunnen zijn dat dit dier al die tijd, dus al vanaf september, bij ons in het bos huist. Weer is het dan opmerkelijk dat niemand hem heeft waargenomen. Een oorzaak daarvan kan zijn dat de geluiden van de soort niet iedereen bekend zijn. De heel luide, schallende roep waarschijnlijk wel, maar de (lok?)roep wellicht niet.

Het is een vrij zacht geluid dat te omschrijven valt als 'tjûûûû' of 'kjûûûû'. Het begin is enigszins explosief, maar verder is de roep langgerekt en klagend, om aan het eind iets in toon op te lopen. Soms is die roep eenmalig, soms klinkt hij met tussenpozen van 5 à 10 seconden. Het doet me wat denken aan het geluid dat baltsende Vlaamse Gaaien maken, maar die hebben er nog een heel scala van krassende, klokkende en fluitende tonen bij.

Dus als iemand een dergelijk geluid hoort, probeer de maker ervan te zien te krijgen. Grote kans dat het een Zwarte Specht is!

Adriaan Dijkse

TREKTELVERSLAG KAMPEERSNOL NAJAAR 1985

Evenals in voorgaande jaren hebben we weer op de Kampeersnol geteld, op de wijze zoals die door de Landelijke Werkgroep Vogeltrek Tellen is vastgesteld. Het landtrektelgebeuren in deze vorm is een zgn. B-project van het SOVON.

Doordat het weer in het algemeen niet zo geweldig was tijdens de teldata vielen de waarnemingen wat tegen. Op 19 oktober hebben we een simultaantelling gehouden. We wilden daarmee een beeld krijgen over de wijze hoe de trek over het Marsdiep plaatsvindt. In een volgende Skor wordt daaraan meer aandacht besteed.

WERKWIJZE:

We begonnen een half uur voor zonsopkomst met de tellingen. De trekvogels werden per kwartier geteld. Vogels die zeker niet trokken zijn wel genoteerd, maar later in de gegevens niet meegeteld. Jagende Torenvalken en Blauwe Kiekendieven vielen hier vaak onder. Meeuwen hebben we wel steeds meegeteld, omdat niet altijd duidelijk is of het om voedseltrek of om echte trek gaat. In de regel telden we door tot 12 uur, uitzonderingen daargelaten. Thuis werden de gegevens uitgewerkt op daarvoor bestemde formulieren. Dit jaar werd op de Kampeersnol geteld door Cees Witte, Rob Buitenweg, Giel Witte, Hans Witte, Adriaan Dijkse, Henk Min, Jan Driehuis, Truus Vos, Peter Zweedijk, Richard Witte en Dick Schermer.

RESULTATEN:

Dit jaar hebben we exact 11.000 vogels geteld, verdeeld over 65 soorten en 8 trekorgans. In nevenstaande tabel staat de top-10 van 1985. Daarnaast staan de aantallen die we de jaren daarvoor gezien hebben.

	1985	1984	1983
1. Spreeuw	3499	7081	7518
2. Zilvermeeuw	1688	739	641
3. Grote Mantelmeeuw	919	477	418
4. Koperwiek	892	454	10728
5. Vink	514	700	2515
6. Kleine Mantelmeeuw	436	519	531
7. Kramsvogel	376	1367	957
8. Houtduif	363	238	
9. Kokmeeuw	267	308	
10. Graspieper	255	285	

Vogels waarvan meer dan 100 exemplaren zijn geteld zijn: Stormmeeuw (161), Veldleeuwerik (167) en Visdief (229).

10 augustus (5.46-12.00)

Weer: bijna geheel bewolkt. Veel en langdurig regen. Temp. 13½°C-17°C. Wind: 1-4 Bf uit ZW. Helder. Er trokken veel Zilvermeeuwen, Kleine en ook al wat Grote Mantelmeeuwen door (resp. 495, 109 en 31 exx.) Later op de morgen volgden wat meer Storm- en Kokmeeuwen (62 en 139 exx.). Trek van kleine vogeltjes was onbetekenend: 26 Kneuen en 1 Barmsijs. We hebben dit seizoen nauwelijks Kneuen gezien. Er was wat steltloper trek: 4 Rosse Grutto's, 4 Witgatjes, 3 Groenpootruiters en 1 Regenwulp. Overige waarnemingen: 4 Blauwe Reigers, waarvan 3 in één groep, 6 Tortelduiven, 2 Gierzwaluwen, 3 Noordse Dieven en 1 Grote Stern. We hoorden nog een zingende Fitis. Roofvogels: 3x1 Blauwe Kiekendief, 1 Bruine Kiekendief tp en 2 Boomvalken tp. Eenmaal zagen we hoe de Boomvalken een prooi overgaven en eenmaal ging er een achter een langsvliegende Gierzwaluw aan, echter zonder resultaat. Er was dus een nest met jonge Boomvalken in de buurt. In totaal 1033 vogels verdeeld over 25 soorten.

24 augustus (6.09-12.00)

Weer: geheel bewolkt. Tussen 8 en 10 uur moesten de regenjassen aan. Temp. constant 15°C. Wind 4-6 Bf uit Z tot ZW.

Opmerkelijk was de trek van Visdiefjes en/of Noordse Sterntjes. Er vlogen er maar liefst 219 langs. De meeste sterntjes kwamen het laatste kwartier langs, 122 exx. Ook vloog er een zwarte Stern mee. Grote meeuwen trokken ook flink door: vooral 201 Kleine Mantelmeeuwen zijn vermeldenswaard. Ook nu weer weinig zangvogels: 1 Boompieper en 6 Kneuen meer niet. Steltloper trek: 2 Zilverplevieren, 8 Rosse Grutto's, 2 Oeverlopers, 44 Watersnippen, 10 Wulpen en 9 Goudplevieren. In tegenstelling tot 10 augustus waren de Boomvalken succesvoller: op een gegeven moment kwamen 3 zich moeizaam tegen de wind in voortbewegende Gierzwaluwen langs de post. Door de slechte zomer waren deze vogels behoorlijk verzwakt. Plotseling schoot een Boomvalk het bos uit en sloeg één van de Gierzwaluwen. Na een kwartier vlogen 2 Gierzwaluwen langs...Het zonnige zuiden hebben ze niet bereikt, vermoeden we zomaar! Overige roofvogels: 2 Blauwe en 1 Bruine Kiekendief, 1 Torenvalk en 1 Sperwer. In totaal 987 vogels verdeeld over 20 soorten.

7 september: (6.31-9.01)

Weer: licht bewolkt. Harde wind 6 à 7 Bf uit het NW. Temp. 9½°C-12°C. Helder. Het waalde te hard om iets leuks te zien. De waarnemingen waren: 1 Gele Kwikstaart, 1 Boompieper en 7 Visdiefjes, 2 Slobeenden en 1 Wintertaling. Roofvogels: 1 Torenvalk en 1 Blauwe Kiekendief tp. Om 9.00 uur waren we het zat. In totaal 262 vogels verdeeld over 14 soorten. Een absoluut minimum in onze telhistorie.

21 september: (6.54-11.54)

Weer: geheel bewolkt. Wat regen. Wind 2-5 Bf uit ZW/ZZW richtingen. Temp. 13°C-18°C. Heilig. Eindelijk eens wat trek van zangvogels: 3 Rietgorzen, 13 Kneuen, 12 Barmsijzen, 3 Sijzen, 49 Graspiepers en 3 Zanglijsters. Nog steeds weinig kwikstaarten en zwaluwen: 2 Witte Kwikstaarten en 5 Boerenzwaluwen. We zagen veel (414 exx) Grote Mantelmeeuwen en nog 58 Kleine Mantelmeeuwen.

Roofvogels: 1 Boomvalk tp, 1 Torenvalk tp, 1
 Blauwe Kiekendief en 1 Sperwer. In totaal 907
 vogels verdeeld over 19 soorten.



5 oktober: (6.17-12.00)

Weer: licht bewolkt. Wind: 5 à 6 Bf uit W. Temp. 17°
 - 18° C. Helder.

Trek van Vinken (73 exx), Graspiepers (152 exx),
 Witte Kwikstaarten (12 exx) en Barmsijzen (34 exx)
 Nog weinig Spreeuwen (152 exx). Ook namen we 9
 trekkende Zwarte Mezen waar, als gevolg van de in-
 vasie. Verder nog 9 Kruisbekken, 2 Rietgorzen en
 15 Kieviten. Deze Kieviten vormden het enige groep-
 je dat we dit jaar gezien hebben. In het bos hoor-
 den we nog zachtjes de roep van een Zwarte Specht.
 Roofpieten: 1 Blauwe Kiekendief, 2 Torenvalken tp,
 en 2 Sperwers tp. In totaal 954 vogels verdeeld
 over 23 soorten.

19 oktober: (6.42-12.00)

Weer: zwaar bewolkt. Wind: 1-3 Bf uit N/NNW. Temp.
 10° C-16° C. Helder.

De wind in de rug zorgde ervoor dat de vogels hoog
 gingen vliegen. Er kwamen heel wat dieren langs,
 hoewel veel exemplaren gemist zijn door de hoge
 trek. Opvallend was de roofvogeltrek: 1 Slecht-
 valk (de topper van dit seizoen!), 5 Ruigpoot-
 buizerden en 1 ex. tp, 3 Buizerden en 1 tp, 8 Sper-
 wers en 4 tp. Ook de lijstertrek was leuk: 838 Ko-
 perwieken, 306 Kramsvogels, 5 Merels, 9 Zanglijs-
 ters en 1 Grote Lijster. Er werden weer trekkende
 Zwarte Mezen gezien (21 exx) maar ook Koolmezen
 (29 exx). We zagen aardig wat Vinken (441 exx),
 maar ook 80 Kepen en 165 Veldleeuweriken. Leuke
 waarnemingen: 1 Turkse Tortel, 3 Boerenzwaluwen,
 92 Rotganzen en 1 Sneeuwgorz. In totaal 3283 vogels
 verdeeld over 34 soorten. De beste telling van dit
 seizoen.

2 november: (7.05-11.35).

Weer: zwaar bewolkt. Af en toe venijnige hagel-of
 regenbuien. Temp. 4° C-6° C. Wind: 7 Bf uit het NW.
 Helder.

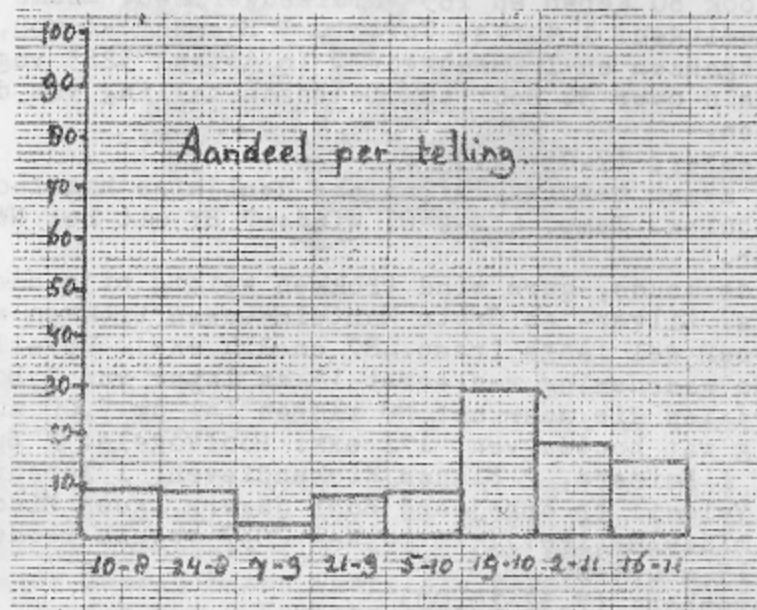
Door de koude, gure wind trokken weinig bijzondere
 vogels. Zilver- en Grote Mantelmeeuwen trokken met
 dit weer wel langs (resp. 487 en 214 exx). Opvallend
 was de waarneming van eerst 12 en later van 2 Bon-
 te Kraaien die naar het NO vlogen (al om 7.00 uur)
 Aardig wat houtduiven: 171 exx. Roofvogels: 2 Sper-
 wers, 1 Buizerd, 2 Blauwe Kiekendieven, 1 Torenvalk,
 en 1 Velduil tp opgejaagd door jagers (geen Middelst
 maar middelmatige!). In totaal 2037 vogels verdeeld
 over 15 soorten.

16 november: (7.32-10.00)

Weer: mistig en geheel bewolkt. Wind 3 à 4 Bf uit
 Z tot ZO. Temp. 4° C. Om kwart voor 10 begon het te
 regenen en toen zijn we er maar mee gestopt.
 Door de mist zagen we weinig. Toch hebben we wel
 wat wintervogels waargenomen: 32 Kleine Zwanen, min-
 stens 2 Grauwe Ganzen en 1 Brandgans; hoewel er
 veel meer ganzen langsgelopen zijn. Verder nog 1
 Ruigpootbuiser en een duidelijk verdwaalde Goud-
 plevier- hij vloog rondjes boven de post. Er vloog
 een groep van 1300 Spreeuwen langs. 1537 vogels
 verdeeld over 17 soorten.

TOT SLOT.

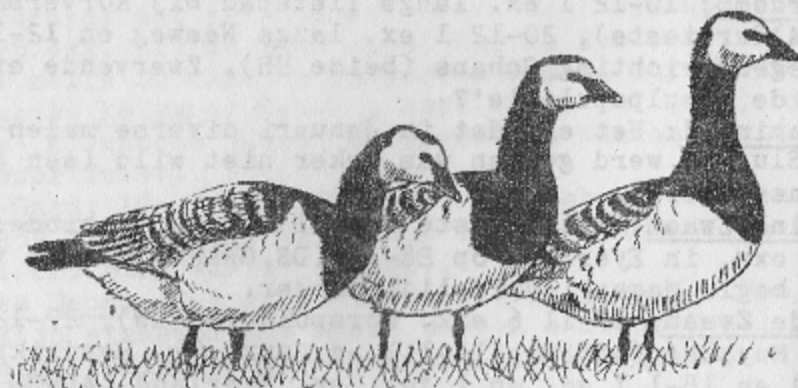
Dit jaar werd gekenmerkt door veel slecht weer. Enkele soorten hebben we nauwelijks gezien: Ringmus, Kneu, Gele Kwikstaart, Boompieper en Kievit en Watersnip. Opvallend waren de Roofvogeltrek en de meeuwentrek. De spreeuwentrek liet het op de trekteldagen wat afweten. In onderstaande staafdiagram zijn de percentages van vogels per trek morgen aangegeven. Het percentage is genomen van het totaal aantal vogels, dat is waargenomen.



PLANNEN VOOR 1986.

Dit najaar willen we weer gaan tellen op de Kampeersnol. Misschien moeten we ook af en toe op een goede dag tussendoor tellen, zodat we niet te afhankelijk zijn van het weer. Ook moet er weer een simultaantelling georganiseerd worden met een duidelijke vraagstelling.

Dick Schermer.



WAARNEMINGEN NR. 25 (EIND NOVEMBER 1985-EIND JANUARI 1986)

Een aanvankelijk heel zachte decembermaand bracht aan het eind toch wat sneeuw en vorst. Bijzondere vogels kwamen daardoor niet naar Texel. Wel aanzienlijke aantallen ganzen van diverse soorten. Steeds meer begint ons eiland in de winter een goede ganzenpleisterplaats te worden. Daarbij valt vooral de groei in de aantallen Rietganzen op.

De soms matige vorst in de eerste decade van januari en het stormachtige vervolg van die maand veranderden dat beeld niet. De sterke westcirculatie was wellicht wel verantwoordelijk voor een nieuwe Texelse ondersoort: de Groenlandse Kolgans. Normaal overwintert deze vorm hoofdzakelijk op Ierland.

Roodhalsfuut: 11-12 1 ex. in NIOZ-haven (CS).

Jan van Gent: 26-10 ongeveer 250 exx. in Eyerlandse Gat (GW).

Aalscholver: 25-12 1 ex. Waalenburg (AD&SD). December-waarnemingen zijn schaars en zeker uit het 'binnenland'.

Roerdomp: 10-12 1 ex. langs fietspad bij Korverskooi (F.Alderlieste), 20-12 1 ex. langs Nesweg en 12-1 1 ex. vliegend richting Schans (beide HH). Zwervende exx. van de 'Geulpopulatie'?

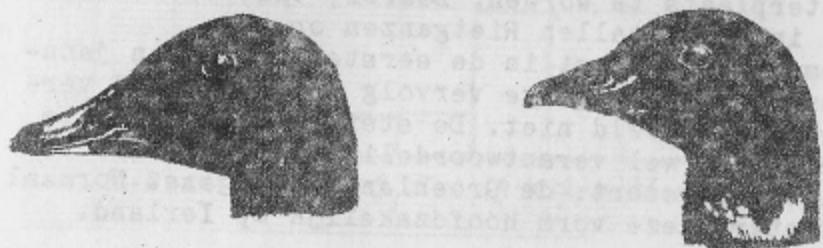
'Flamingo': Het ex. dat in januari diverse malen in de Slufter werd gezien was zeker niet wild (een afrikaanse soort).

Kleine Zwaan: Het hoogste aantal in deze periode: ong. 160 exx. in Eyerland op 28-12 (DS, GW&HW). Na de vorst van begin januari duidelijk minder.

Wilde Zwaan: 10-11 6 exx. Horspolders (GW), 27-12 1 ad. ex. Muyplas (AD&SD), 11-1 2 ad. exx. Pr. Hendrikpolder (FM) en 18-1 1 ad. en 1 juv. ex. Eyerland (AD&SD e.a.).

Rietgans: Eind december zijn veel exx. gearriveerd.

28-12 ong. 1500 exx. Eyerland (DS, GW&HW) en 's avonds trek boven Den Burg en Rozendijk (HW, ook FM), 29-12 ong. 1.000 exx. Eyerland en 14 exx. Waalenburg (FM), op 17 en 18-1 ong. 1800 exx. Eyerland (PP, resp. AD&SD e.a.). Een record-aantal voor Texel!



Kleine Rietgans: 28-12 ong. 500 exx. Eyerland (DS, GW&HW). Ook een record voor het eiland! Het hoogste aantal was 206 exx. 12-1 5 exx. bij de Waal en 2 exx. bij Westerkolk (DS), 18-1 tenm. 10-tal tussen de rietganzen in Eyerland (AD&SD e.a.).

Kolgans: 28-11 ong. 500 exx. Eyerland (GW, HW&DS). Het derde record! Het max. aantal voor Texel was 450 exx. 12-1 175 exx. bij de Waal en 32 bij de Westerkolk (DS) en 12-1 zelfs 49 exx. op duinweilanden De Muy (AD&SD). Groenlandse Kolgans: 26-1 4 exx. (2 ad. + 2 juv.) bij 2 'gewone' kolganen tussen de grauwe in Waalenburg (AD&SD). Nieuw voor Texel!

Grauwe Gans: 17-11 ong. 250 exx. Waalenburg (GW) en 15-12 259 exx. aldaar (AD). Ook dit is een recordaantal. Op 26-1 225 exx. aldaar (AD&SD).

Canadese Gans: 12-1 12 exx. Spang (P.v.d. Wolf). Van deze soort zijn eveneens nog nooit zoveel exx. op Texel gezien. Brandgans: 29-12 43 exx. Eyerland (FM), 2-1 65 exx.

Spangerweg (HH).

Rotgans: Het aantal schommelde in dec. en jan. tussen de 4.000 en 5.000 exx. (PP). Regelmatig kunnen er enkele Witbuikrotganzen tussen worden ontdekt. De dieren verspreiden zich (door het regelmatig verjagen) steeds verder over Texel.

Nijlgans: 17-11 4 exx. nabij Den Burg naar N (CS). Steeds vaker worden deze exoten gezien.

Smient: rond 10-1 naar schatting zo'n 25.000 exx. op Texel (PP).

Krakeend: 25-12 4 exx. Geulplas (AD&SD). Winterwaarnemingen blijven schaars op Texel.

Toppereend: 20-12 ong. 650 exx. Waddenzee voor Dijkmanshuizen (HH), 25-12 meer dan 350 exx. + 2 cm. grote kokketend Schanserwaard (CS) en tenm. 350 W'zee nrd. Oudeschild (AD&SD), 29-12 174 exx. bij IJzeren Kaap-Dijkmanshuizen (FM). Voor Texelse begrippen hoge aantallen. De grote groepen verblijven meestal bij de Afsluitdijk.

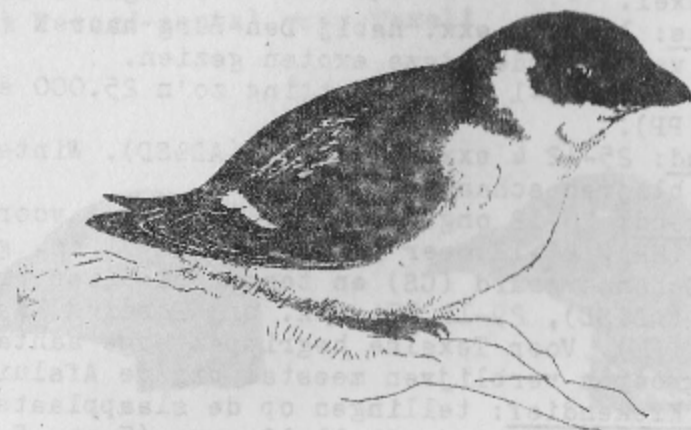
Blauwe Kiekendief: tellingen op de slaappleats in het noordelijk duingebied: 24-11 12 exx. (7 ♀♀, 5 ♂♂) en op 11-1 10 exx. (7 ♀♀, 3 ♂♂) (WE&AD).

Smelleken: Er werden nog 2 oktober en 1 novemberwaarneming gemeld, terwijl tussen half nov. en half dec. reg. 1 ♂ ex. nabij de Veerhaven werd gezien (HW), 20-1 1 ♂ ex. langs Rommelpotsweg (FM).

Kleine Plevier: 21-9 enkele exx. Noordzeestrand (VWG-P)

Paarse Strandloper: 11-11 4 exx. Mokbaai (GW) en 25-11

1 ex. Vuurtorenstrand (JV&PvT).
Kemphaan: 26-1 + 120 exx. Waalenburg (AD&SD).
Poelsnip: 17-10 1 ex. poldertje Wassenaar (H.Swinkels).
Houtsnip: 17-11 4 exx. tussen Den Burg en 't Horntje
 via Oudeschild (CS), 11-1 1 ex. Rozendijk (FM).
Grutto: 10-12 1 ex. De Mok (CS).
Wulp: 28-12 ong. 700 op slaappleats Spangerweg (HH).
Zwarte Ruiter: 28-12 + 50 exx. Wagejot (DS, GW&HW). Een
 extreem hoog winteraantal!
Kleine Jager: 23-1 1 ex. Noordzee pl 21 (JV&PvT) en
 7-1 1 ex. haven Oudeschild (GW).
Grote Burgemeester: 18-1 1 ex. leijrs. Z bij pl.17 (FM).
Zeekoet: 23-11 3 exx. strandpl.21 (JV&PvT), 11-1 2 exx.
Marsdiep (FM). Zie ook zeetrekruis! 12-1 1 ex. Nieuw-
 landerweg (DS). Ongetwijfeld een stormslachtoffer.
Kleine Alk: 16-12 1 ex. met olie op NRC gebracht en daar
 gestorven, 29-12 1 ex. dood in tuin J.Driehuis, Nieuw-
 landerweg en 17-1 2 exx. olieslachtoffers op NRC gebracht.



Papegaaiduiker: 22-12 1 ex. lekj. dood bij de Slufter
 en op NRC gebracht.
Holenduif: 28-12 40 exx. bij Madura (VWG-T).
Grote Bonte Specht: op 28-12 en 19-1 nog steeds 1 ♂ ex.
 bij Maritiem Museum Oudeschild (HH).
Strandleeuwerik: Alle herfstwrrn: 12-10 3 exx. strand
 pl 12-15 (CS), 22-11 35 exx. Slufter (RW) (zie Waarne-
 mingen 24) en 25-11 + 60 exx. aldaar (JV&PvT).

Boerenwaluw: 29-10 1 ex. Den Burg, Schilderend (CS).
Zwartkop: 20-12 al tenm een week 1 ♂ ex. Oudeschild
 (G.Visch).
Staartmees: 20-12 10 exx. achter Woutershoek en 4-1 6
 aldaar van de Middeneuropese vorm (FM).
Frater: 25-11 ong. 25 exx. Slufter (JV&PvT), 27-11 30
 exx. bij de Schorren (HH), 25-12 15 à 20 exx. Z pl.15
 (FM) en 16-1 25 exx. Mokbaai (HH).
Barmsijs: regelmatig in de Staatsbossen e.o. Grootste
 groep: 26-11 ong. 50 exx. Rozendijk (FM) (op 13-1 ong.
 35 exx. aldaar). Ook in Oudeschild schijnt een groep
 te huizen. Zijn er exacte gegevens?
Kruisbek: 1-12, 15-12 en 20-1 resp. 7, 4 en 6 exx.
Staatsbossen (FM). In tegenstelling tot sijn en bar
 sijn zijn er dus maar weinig.
Sneeuwgorz: diverse december-waarnemingen van kleine
 groepjes verspreid langs de kust, op 19-1 iets meer
 45 exx. Sluftermonding (AD&SD e.a.).
Rietgorz: 12-1 1 ex. de Muy (AD&SD).

De afkortingen: AD&SD=Adriaan en Sytske Dijkse, WE=
 Wilma Eelman, HH= Henk Hin, FM= Frits Jan Maas, CS=
 Smit, DS= Dick Schermer, PP= Piet Postma, PvT= Piet
 v. Tilburg, JV= J. Verijken, GW= Giel Witte, HW= Hans
 Witte, RW= Richard Witte, VWG=Vogelwerkgroep de Peel
 en lest best VWG-T= Vogelwerkgroep Texel.

Adriaan Dijkse



De tekeningen in dit nummer zijn gemaakt door:
Dick Schermer-houtduif blz 1, zwarte mees blz. 20
Frits Jan Maas-roodkeelduiker blz.2, ijseend blz 4,
brandganzen blz.23.
Johan Reydon-kievit blz.8
Giel Witte-wildredder blz,10, grutto blz.12, kievit en nestbeschermer blz. 14.
Peter van der Wolf-rietgans en rotgans blz.24,
kleine alk blz.26.
Marcel Groenendaal-een winters maal in de tuin,
blz 28.

Kopie voor de volgende Skor graag inleveren vóór
1 april a.s.

Waarnemingen voor de waarnemingenrubriek vóór 25
maart.

Adres: Sytske resp. Adriaan Dijkse- Duinroos-
straat 20- 1796 BJ DE KOOG. Tel.02228-676 of 741
